

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 บทนำ

เมื่อปี พ.ศ. 2545 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลแหลมสน อำเภอลง จังหวัดสตูล พร้อมด้วยราษฎรได้ร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล ว่าบ้านสุโงมูโง หมู่ที่ 5 มีสภาพพื้นที่เป็นเกาะตั้งอยู่ใกล้กับบ้านตันหยงละไน หมู่ที่ 1 บนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งบนเกาะยังไม่มีถนนและไฟฟ้า ทำให้การเดินทางระหว่างเกาะกับแผ่นดินใหญ่เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากการเดินทางด้วยเรือต้องอาศัยจังหวะการขึ้น-ลงของน้ำทะเล และเสี่ยงภัยคลื่นลมในช่วงมรสุม จึงขอให้ทางราชการก่อสร้างถนนและสะพานเชื่อมจากบ้านตันหยงละไน หมู่ที่ 1 ไปยังบ้านสุโงมูโง หมู่ที่ 5

จังหวัดสตูล ได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นแล้วเห็นว่าการก่อสร้างสะพานดังกล่าวมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอให้กรมโยธาธิการในขณะนั้นพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้าง ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูประบบราชการ ทำให้กรมโยธาธิการปรับเปลี่ยนเป็นกรมทางหลวงชนบท ซึ่งกรมทางหลวงชนบทได้ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้น ปรากฏว่าสถานที่ที่จะก่อสร้างสะพานเป็นบริเวณปากคลองที่เชื่อมต่อกับทะเลช่อคลองดู สภาพพื้นที่สองฝั่งคลองเป็นป่าชายเลน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 ให้ระงับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนโดยเด็ดขาด และระงับการพิจารณาอนุญาตใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนของทางราชการ ต่อมาเมื่อคราวที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่ประสบเหตุธรณีพิบัติภัย ณ อำเภอลง จังหวัดสตูล ในวันที่ 31 มกราคม 2548 ในโอกาสที่ เสด็จเยี่ยมราษฎรที่ หมู่ที่ 5 ได้เป็นตัวแทนราษฎรถวายหนังสือกราบบังคมทูลขอพระราชทานความช่วยเหลือในการก่อสร้างถนน สะพาน และขยายเขตไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน ในการนี้สำนักพระราชเลขาธิการได้ขอให้จังหวัดสตูลตรวจสอบข้อเท็จจริง จังหวัดสตูล จึงได้มอบหมายให้สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล พิจารณาจัดทำโครงการศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมสะพานข้ามคลองดู จังหวัดสตูล ขึ้น

โครงการก่อสร้างสะพานข้ามคลองดู จังหวัดสตูล ของกรมทางหลวงชนบท เป็นสะพานเชื่อมต่อบ้านสุโงมูโง ซึ่งมีสภาพเป็นเกาะและบ้านตันหยงละไนบนแผ่นดินใหญ่ สภาพพื้นที่สองฝั่งคลองเป็นป่าชายเลน แนวเส้นทางดังกล่าวอยู่ในเขตพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530 เขตเศรษฐกิจประเภท ก และ ข ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 ให้ระงับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนโดยเด็ดขาด และระงับการพิจารณาอนุญาตใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนของทางราชการ โครงการก่อสร้างสะพานฯ มีระยะทางประมาณ 3.106 กิโลเมตร ผ่านพื้นที่ป่าชายเลน 1.3 กิโลเมตร และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าชายเลน จังหวัดสตูล ตอนที่ 1 เข้าข่ายประเภทโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงาน EIA และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงาน EIA ลงวันที่ 24 เมษายน 2555 ซึ่งกำหนดให้โครงการประเภททางหลวงหรือถนน ซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ตัดผ่านพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ ต้องจัดทำรายงาน EIA โดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและอื่นๆ ในการประชุม ครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 มีมติให้นำรายงานฯ ซึ่งได้ดำเนินการปรับแก้ไขรายละเอียดข้อมูลตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ แล้ว เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งตามมติการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2558 เมื่อวันที่

10 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ได้มีมติให้กรมทางหลวงชนบทรับความคิดเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ นำมาประกอบการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ภาคผนวก 1ก) ไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

กรมทางหลวงชนบทตระหนักดีถึงความสำคัญในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการพัฒนาโครงการในระยะก่อสร้างและเพื่อให้สอดคล้องกับ “ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ดำเนินการหรือขออนุญาตจะต้องจัดทำเมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินโครงการหรือกิจการแล้ว พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 4 มกราคม 2562” จึงจำเป็นต้องดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้ประเมินไว้ รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้เสนอไว้ในรายงานเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และยังเป็นการปฏิบัติตามแผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่ได้เสนอไว้ในรายงาน และเป็นการยืนยันได้ว่ามีการนำไปปฏิบัติจริง อีกทั้งยังเป็นการศึกษาความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการตามระบบสากลและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

ดังนั้น เพื่อให้การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการดังกล่าว จึงต้องจัดทำโดยบุคคลที่ 3 (Third Party) ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามแผนการติดตามตรวจสอบในระยะก่อสร้าง ดังที่ได้เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ดังนั้น กรมทางหลวงชนบทจึงได้มอบหมายให้ บริษัท เอ็นแคด คอนซัลแตนท์ จำกัด เป็นผู้ดำเนินการศึกษาและติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ของโครงการในระยะก่อสร้างในรอบปีที่ 3 ตามสัญญาเลขที่ สกส.3/2565 ลงวันที่ 31 มกราคม 2565 เริ่มงานตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2565 ถึงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

1.2 วัตถุประสงค์

1) เพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามแผนการติดตามตรวจสอบในระยะก่อสร้าง ดังที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างสะพานข้ามคลองคู อำเภอละพูน จังหวัดสตูล ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ อันจะทำให้ทราบถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินโครงการเปรียบเทียบกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้คาดการณ์ และเสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

2) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระยะก่อสร้างตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

3) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะและแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ

4) เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ทันทั่วทั้งที่ เมื่อผลการติดตามตรวจสอบแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นภายหลัง

5) เพื่อนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการอื่น ๆ ของกรมทางหลวงชนบทต่อไป